

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Svoboda József könyv- és papírkereskedése,
hová a lap szellemi részét illető minden költemény,
valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.
— Telefon hívószám 2. —

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. FEJÉR ANTAL
ÜGYVÉD.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. ÉLTHES GYULA.

Megjelenik minden szerdán.
Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 13 kor.
Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Hirdetési díjak a legelőszóbban számítottak
Készenléti díjak nem adóznak vissza.

Munkában.

Csikszereida, 1912. június 17.

(É.) Az egyházi politikai harcok óta nem volt oly népes és mozgalmas ülés a magyar főrendiháznak, mint amilyen szombaton a véderőjavaslatok megszavazásáért összejött. Több mint kétszáz méltóságos főrend jelent meg az ülés-teremben, legjobban dokumentálva ezzel, hogy Magyarországon most rendkívüli, messze kiható dolgok történnek.

És bizony a harci készülődésekkel napokkal azelőtt annyira magára vonta az ország figyelmét a máskor mindig csendes főrendház, hogy egészen homlokterbe nyomult nagyfonságú alkotmányjogi szerepe és törvényhozói működése.

Historiai nevű főurak tárgyaltak historiai események felett.

Az ülés előtt napokkal bejárta a hír az ellenzéki sajtót, hogy Tisza erőszakosságát a főrendek nem helyeslik, hogy tördöl az ellenség és hogy viszályodik a véderőt új tárgyalásra a képviselőháznak. Az ülés képe azonban már kétségtelenül igazolta, hogy a véderő sorsa a főrendeknél is nagy arányokban biztosítva van. Ezt fejezi ki a szavazás eredménye is, mely szerint 174 főrend ellen csak 33 szavazott.

Az eredmény a sajtó egyrésztében felháborodást idézett elő, mely abban caucosodott ki, hogy a főrendek sem állanak hivatásuk magaslátán, ezért el kell törölni vagy legalább is gyökereit szétvágni a főrendházat.

Hasonló eseteknél nem új dolog mert így szokott ez lenni. Ha a döntés kedvező lett volna az ellenzék részére, akkor bizonyosan hivatásuk magaslátán állottak volna a főrendek! Így csak Günther és Wlassics, a két legfelsőbb bíróság elnökei azok, kik függetlenül szavaztak, míg Csathó, a pesti tábla elnöke, Vavrik és Szilassy, a két legfelsőbb bíróság alelnökei nem szavaztak meggyőződés és függetlenség szerint! Nehéz lesz ezt elhinni!

Ugy vagyunk ezzel is, mint a választásokkal. Ha egy párt vagy jelölt bukik, akkor piszkos a választás, ellenben ha győz, akkor a nép szűzies megnyilatkozásának szabad folyását engedték.

A véderőjavaslatok most már gyorsan tétő alá jutnak. Követi azt igen sok régen várt és égető szükségét kielégítő törvény, hogy utat nyisson az általános választójog minden párt által kívánt megvalósításának.

A megtörtént eseményeken segíteni nem lehet. A többség akarata az obstrukcióival szemben a jogos akció terére lépett és munkálkodni akar. Így vagy úgy előre látható volt ez, mert az obstrukció hiábavalóságát és letörését számtalan bizonyossággal ki lehetett számítani. — Csupán a módja volt nagy kérdés.

A főrendház a képviselőháztól átküldött véderőjavaslatok törvényességét már nem is vizsgálta, hanem abból a nézőpontból kiindulva, hogy az átküldött határozatokra mint törvényekre szükség van-e, egyszerűen megszavazta. — Most következni fog a királyi szentesítés és azután egészen más irányú események következnek.

Az ellenzék meg fogja mozgatni az országot. Lesznek törvényhatóságok, melyek bizalmatlanságot és olyanok, melyek bizalmat szavaznak a kormány-
nak. A népgyűlések százezre fognak tiltakozni, Tisza erőszakossága ellen, az eredményt azonban ezek nem fogják megváltoztatni. Most még háborog az ország egy része, de az ősszel kezdődő veendő ülésszak az általános választójog felé fogja terelni a figyelmet és koncentrálni az erőket.

Lehetséges, hogy a parlamentben lefolyt csúf játék megismétlődik még e hetei, de ez csak józanitól fog hatni a politikai kedélyekre. Örök emlékeztetéssé teszi a Justh párt technikai obstrukcióját, mely megtépdeste a magyar parlament tekintélyét és nagy rázkodtatásoknak tette ki a magyar al-

kormányt. A kisebbségi terror ezzel le is tűnt végleg tényező lenni, bármennyire is siratják és szidják a többségi akarat érvényesítését.

A pártkeretek összeomolhatnak, megváltozhatnak, de ebből a harcból, ebből az adás viaskodásból a nemzet csak győztesen kerülhet ki talán jobb, hogy az obstrukciónak letörése arán. És azután jöjjön egy igazi, minden ízben demokratikus választójog, mely magához veszi a munkások nagy tömeget, de amely a maga általánosságával és a választások tisztaságával biztosítja a magyar értelmiség felsőbbbőségét és a nemzet valódi zöméből kiváló többség kialakulását, mert, ez esetben győztesként kikérülő uralkodó párt csakugyan az igazi közvéleményt fogja képviselni.

— Erdély és a kizárt képviselők. A mióta Magyarországon népképviselési alkotmány van, nem volt rá eset, hogy az országgyűlés önmagát megcsönkította volna. Csak 1849-ben fordult elő, hogy például a debreceni országgyűlés csonka volt annyiban, hogy egyes kerületek nem voltak képviselve. De ez azért volt így, mert az országban idegen hadsereg harcolt, ami az alkotmányos élet zavartalan folyását szintén lehetetlenné tette.

Most megtörtént az a páratlan dolog, hogy az elnök karhatalommal kivitette az ellenzéki képviselőket s ugyanezeket a képviselőket, a bent hagyottak hosszabb-rövidebb időre kizárták a képviselőházból. Az ország nagyobbik része megfosztotta kisebbséket a parlamenti képviseletől. Azok az erdélyi kerületek, amelyek most a mentelmi bizottság javaslata alapján ki vannak zárva az országgyűlésből, a következők: Deva, Marosvásárhely, Torda, Csikszereida, Gyergyószentmiklós. Azok az erdélyi kerületek viszont, amelyeknek képviselői ez időszereint nem akarnak tanácskozni s ezért szintén távol vannak, a következők: Karcz-

falva, Kézdivásárhely város, Kézdivásárhely vidéke, Nyárádszereda, Szászrégen, Székelyudvarhely város.

— A megyei tisztviselők illetményrendezése. A belügyminisztériumban Jakabffy Imre belügyi államtitkár elnöklése mellett a vármegyei alkalmazottak illetményeinek szabályozásáról szóló 1904. évi X. törvények módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyában szakértekeslet volt. Az értekezleten az elnöklő államtitkárön kívül résztvettek Némethy Károly dr. államtitkár, Rakovszky Endre miniszteri tanácsos, Ladik Gusztáv osztálytanácsos és a vármegyei tisztviselők országos egyesülete részéről Issekut Aurél alispán, Koller alispán és Horváth József dr. Az értekezlet általánosságban és részleteiben tárgyalta a törvényjavaslatot. A vármegyei tisztviselők országos egyesületének képviselői az egyes szakaszoknál megtették megjegyzéseiket s az államtitkár kijelentette, hogy ezeket megfontolás tárgyává teszi. — A törvényjavaslat legközelebb a képviselőház elé kerül és még a nyári szünet előtt letárgyalják.

— A véderő a király előtt. A véderőjavaslatokat a főrendház szombaton, a főrendek igen nagy és szokatlan érdeklődése mellett tárgyalta le. Amint előrelátható volt, a Dessewffy, Hadik és Prónay vezérlete alatt álló ellenzék elenyésző kisebbségben maradt. A kormány által szavazott 174 főrend, az ellenzékkel 33. A javaslatok most a király elé mennek legfelsőbb szentesítés végett.

Aki ember a talpán.

— Irta: Földes Zoltán. —

Amint jeleztem, legjobb ha a birtok megmarad birtoklója kezén, de ez szívből, érzésből megváltozik, magyarrá lesz... Mert hiszen ki tagadhatná, hogy annak a nemzetiségi birtokosnak, Isten

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

Wlassics.

(60-ik születés napja alkalmából).

Tíz éves múlt: miniszteri
És hatvan év dísziti homlokát
Alatta sok-sok évtized
Mulasztáit pótolta kulturánk.

Sokan követék azóta
És nem felelték meg senki el
Miniszter a legjavából
Letűnt idő csak ékes fényt lövel.

Nevére és megőrizi őt
Az alkotóknak jobbjai között.
Szép hírt, dicsőséget, babért
Neki gazdag múltja kölcsönözött.

Legyen tisztelő ünnepén,
Boldogságot ki oly sok szívnek ad
S hangyozzék százezer között:
„Az Isten általa jó Wlassics Gyulát!”

Mátrai Ferenc Béla.

Népszokás és népviselet.

A mátkósnép köréből.

— Irta: Petrea Elek. —

Képzletben fussuk be ezt a bércekkal körül övezett hegyes-völgyes, vadregényes szepességű, de kincsekben gazdag girbe-görbe székely országot. S lelkeseminkkel pillantsunk be ennek jóéremű, becsülte-

munkás, derék székely népe közé, hogy lássuk annak nemes szívet, jó lelket, reális gondolkodását, népies szokását és sajátos viselkedés módját. Hiszen jól esik lelkünknek ezen dicső múltú néppel foglalkozkodni, mert e között születünk, e között élünk és e között vélnék, fajunk.

Mint minden néptörzsek... úgy a székely népnek is meg van a maga különleges tipikus szokása és sajátos népviselete.

Székely népünk jellemzi mely vallásos értelevé, buzgó, hazafias erénye és kiváló harci képessége. Igen, mert Istenét forrón szereti, hazáját rendkívüli módon becsüli, melyért kész átadó csöpp vért is kiontani.

A székely népnek vannak jó és vannak rossz megszokott tulajdonságai, melyeknek erősen hódol. Ilyen a többi között a babona. — Julius nem meri este a szobából a vizet kiönteni, mert tart attól, hogy a holtakat leönti. Kati a szoba padlóját befelé seprli, mert különben a szerencse kimegy a háztól. Péter addig nem mer a kapun kimenni, míg János az üres edényvel el nem halad, mert különben céltalan lesz amugy is a járása.

Népviselet a felebarát érzelem is megnyilvánul, amit igazolnak a szállásai, keresztelési és lakodalmi ünnepélyek; továbbá a halálóráján tartatni szokott torozási összejövetelek. A keresztelési ünnepélyen rendszerint a szülők és keresztápolók szoktak részt venni, hol a „komámasszony itoka” vízi a főzerepet. A lakodalmi ünnepélyeket vidékek szerint különböző formákban szokták megtartani. Mindenhol törekednek arra, hogy az minél fényesebb és díszesebb kimenetelű legyen. Némely vidékeken még három napig is eltart ezen

örvendetes ünnepély, mint a mesebeli király lakodalmi. Legújabb időben minél egyszerűbb formában és szűkebb körben tartják meg. A „torozás” is némely helyeken szokásban van, de már divatját kezdte mulni; s igen helyesen, mert sok visszaesés fordult elő, a mi nek szomorú következményei voltak.

Téli időben igen szokosok falusi helyeken az esti összejövetelek, melynek a fonóka, a fosztoka és a tánc.

A hosszú téli esti időkben, mikor az égről a csillagok fényesen lóvelik elénk sugarait a csillamló hó színére; s midőn a hideg a szellel versenyt vív, akkor a nének vig csevegés és notázás között fonogatók benn a meleg szoba kandelója mellett guszalyaikról a szöszöt. A humoros és ötletes anekdotát megfűszerezik egy-egy hosszú mesével, melyben szó esik a király leányáról, a hetfejű sárkányról és a vasorru bábaról. Azt hinné az ember, hogy ezeknek soha sincs vége-hossza. A lányok mikor beleunnak a sok meude-mondába, míg várják, hogy szívük érzelmeit egy-egy népdalban kionthassák. A többi óta között előfordul az is, hogy:

„A fonóban szél a nóta,
Jaj! Istenem böh régtóta hallgatom” stb.

Nálunk még szokásban van a tollfosztoka is. Ezt karácsony és újév közti hosszú téli esteken szokták megtartani, melyen még a serdülőbb legény sereg is részt vesz. A kukorica fosztoka leginkább a kukorica termő vidékeken van szokásban. Ezt az őszi esteken tartják meg, melyen szintén tömegesen szoktak megjelenni öregek, ifjak, legények, leányok: szóval a falunak apraja, nagyja. Itt is

a munkát mesékkel és nótákkal fűszerezik meg. Igen gyakran lehet hallani az ifjak ajkáról azon kedves nótát, hogy:

„Hej! fosztoka, kukorica fosztoka,
Hogy itt voltam, nincs nyugalmam azóta” stb.

Amint jól tudjuk, népünk a munkát nagyon szereti, melyért el, hal; de azért a táncmulatságnak sem ellensége ám! Helyi körülmények szerint az ifjuság táncmulatságot rendez, mely rendszerint csütörtök, szombat és vasárnap esteire szokott esni. A sár, az eső s még a téli havas, szeles idő sem képes az ifjuságot elvonni ezen mulatságtól. A tánc művészetében legtöbb ügyesség fejtenek ki a gyergyóiak és a maroszelekiek, de azért székely népünk ifjusága sehol sincs hátrébe szorítva, mert ezért mindenki lelkesül kivétel nélkül.

— Falusi ifjuságunk vizitbe „gussalyasba” is el szeret menni a Kőszíhoz, a Katihoz és a Borishoz. Ennek legmegbecsültebb ideje csütörtök, szombat és vasárnap este van. Helyi szokás szerint ez is igen különböző. Népdalainknak tulzóma a szerelmi világból van merítve, milyen pld.:

„Elmegyek ablakid előtt, be sem merek menni,
Ide hallszik a nótája, semmi babám semmi”.

Vagy pedig:

„Feljött már a göncöl szekér, hullanak a csillagok,
Szemeimből az elválás fájdalom könnye ragyog”.

Tovább pedig:

„Nem fuj a szél, nem forog a dorozsmai szélmalom,
A malomban fogadták te hű szerelmet anygylom” stb.

és emberek előtt, jussa — és pedig elvitáshatatlan joga — van megszerzett vagyonához? ... Az az övé. És roppant elhíhásott politika volna, erőszakosan fosztani meg természetes, jogos urát a szerzett vagy pláne, örökolt ingatlanról. Sokkal helyesebb ennél a szelidebb eljárás, mely felháborodást nem produkál és szinte észrevétlenül teszi igazképpen való magyarrá a hasa földjét. Ez az enyhébb formájú amaigamizálás a szivekre, az érszere, a gondolkodásra gyakorolt folytonos hatással való meg.

A szivre és érteleme a vallás, az iskola és a sajtó gyakorolhat örökös befolyást. Éppen ezért ezen a téren kell a nemzeti problémát sikerrel oldozgatni...

A vallásnál? — Igen, itt is alkalmunk nyílik a magyar ügy javára dolgozni. A görög katolikus magyar egyház pl., egy igen alkalmas eszköz ahhoz, hogy hasánk java népét a magyar Geniuszhoz vezessük. A tárgyas igazságszeretet ösztönöz, hogy hálás, hazafias érzéssel mutassunk ra főispánunk érdemére is, aki lépéseket tett a pálfalvi híveknek a magyar egyházba való fölvétele iránt. Ezzel egyserűen tartozunk az igazságnak, amelynek bölcs szeretete serkent, hogy az eredményt — bár magasabb helyről jön is — szívesen közzöntsük...

Az iskolánál? ... Itt is munka vár. Sürgetni kell az általános magyar tanítási nyelvet. Mert csakis a miudén hazai iskolára kiterjedő nemzeti oktatási nyelvi segíthet a mai szerencsétlen szituáció. Nevetséges dolog, hogy amíg más országokban a legapróbbak gondnal vigyáznak az egységes szellemű és nyelvi nevelésükre, addig nálunk még mindig államtörvény védi az oktatás korlátlan szabadságát!...

A sajtó? — Igen, ez is hathatós tényező. A féktelenül igazító sajtóra nem ártana egy kis szájkosár... És pedig nemcsak a nemzetiségire, hanem a Munkás-Buzogány, meg a „Rugd az urat!“-féle förmédevények természetjére is, amely a hagyományokon épülő, történeti Magyarországot akarja felöklelni a szárvaival. Az ilyenfajta még sokkalta veszedelmesebb, mint a nemzeti sajtó, mert — elég szemtelentül — édes anyanyelvünkön támadja a magyar hazafiaságot, a magyar nemzeti hagyományokat és magát a — magyar nyelvet!... Magyarul fejezi ki — magyar faló gondolatait! Ez, kérem, több, gonoszabb, lelketlenebb, mint a nemzetiségi túlzók irodalmi rohamai!... Itt „erős kez“ kell és aki ezzel a kézzel bátran a darázsészekbe nyúl, az is — talpig ember ám!...

Alispáni jelentés.

(Folyt. és vége.)

Vármegyénk tanügyi állapotairól megemlékezve, feleltem, hogy a múlt tanévben a mindennapi 20.646, és az imelől 6780 tanköteles közül körülbelül 5464 tanköteles nem járt iskolába.

E szám a megelőző tanévhez viszonyítva javulást mutat ugyan, de még mindig elég tekintélyes szám arra, hogy annak a lehetőségig való apasztása állandó gondoskodásunk tárgyát képezze. Minek főképpen arra kell irányulnia, hogy a közigazgatási hatóságok és közszolgálatok a kellő és erőteljes támogatást adják meg, a kellő számu iskolahelyiségek és tantervek állításának be, s a meg nem felelők cseréltetésének ki, mert máskülönben a kellő szorgalmat és becsületes munkát végző tantervek működésének eredménye is az átlagban redukálódik. Múlt tanévben tanintézetünkben azon változtatás történt, hogy a gyergyóalfalvi állami felsőnépiskola polgári iskolává szerveztetett át.

A nem magyar anyanyelvű 12 elemi iskolánál a magyar nyelv tanítása a múlt tanévben némi javulást mutat, de még mindig nem annyit, mint a mennyit más államoktól véve alapul, joggal elvárhatnánk és követelhetnénk.

Államiságunk magyar jellegének sirját képezik meg, ha e téren a rendelkezésünkre álló törvényes operatumokat, radikálisan alkalmazásba vennél elmulasztjuk.

Vármegyénk múlt évi közegészségügyi állapotáról kedvezőleg kell nyilatkoznom, és itt mellőzve a különböző betegségek nem, szám és helyeszerinti felsorolását, mellesze továbbá azok keletkezési okait ismertetését, azok megelőzésére és megszüntetésére tett intézkedéseket, általánosságban jelentem ki, hogy a múlt évben néhány könnyebb lefolyású kanyaró, vörheny és hökkrurujárványon kívül más fertőző betegség járványosulni nem uralkodott, s így a múlt évi közegészségügyi állapot jóval kedvezőbb volt a megelőző 1910. évinél.

A múlt évben fenyegetett kolera járvánnyal szemben is az óvintézkedéseket kellő időben megtettük, mi főleg abban nyilvánult, hogy a gyimesi belépő állomásnál fertőtlenítő géppel felszerelt járvány korházat állítottunk és rendeztünk be, és oda a melegebb idő tartamára járványost is állítottunk be.

Közegészségügyi állapotaink kedvező voltát igazolják a nép mozgalmi adatok is. Ezek szerint a múlt évi születések száma 6600, a halálesetek száma 3680 és a házasságkötések száma pedig 1489. Mit összehasonlítva az 1910. évi állapottal kitűnik, hogy múlt évben a születések száma szaporodott 591-el, a házasságok száma szintén szaporodott 211-el, a halálesetek száma pedig fogyott 76-tal.

A vármegye magántulajdonát képző nevelési kölcson penztörvényben kezelt alakok mobilizálható vagyona a múlt évi zárszámadás szerint kitett:

1 A rubázati alaplal értékpapir és magánkötelezvényben . . . . . 2.139.953 koronát.
2 Lóbeszerzési alaplal 81.526
3 Ipar alaplal 65.422
4 Székelyvárosi alaplal 48.180
Ezek évi kamatai és a rendes haszonvételekből befolyó összegek állottak csak több, mint 6 éve rendelkezés alatt, s így tudva, hogy azokat a legnagyobb részben a folyton növekedő személyi és dologi kiadások lekötötték, az alakok céljainak megfelelő kulturintezmények letétele és magasabb kulturcélok megvalósítására gondolnunk se lehetett mindaddig, míg

a több millió értéket képviselő erdségeink értékesítése stagnáló helyzetből ki nem mozdul. Mi előnyösen megis történt, mert a múlt évben:

Az az és verevizi erdség 3.807.500 K
Sulcavizére hajló Keresztes erdség 290.000 K
Bogar sarki erdség . . . . . 41.500 K
Balasspataki erdség . . . . . 70.218 K
Barasszói erdség pedig . . . . . 501.218 K
vételáron értékesítették.

S ezen több éven át befolyó vételárakhoz hozzászámítva azt, hogy a jelenleg összeállítás és kidolgozás alatt álló rendszeres gazdasági üzemterv szerint, az 1911. évtől kezdve az 1920. évig, évenként körülbelül 450 kat. hold kiterjedésű erdő átlag 500.000 korona értékben fog kerülni értékesítés alá, biztos kilátásunk nyílik arra, hogy egy pár év múlva nevelési alapunk kulturmisszióját, várakozásunknak megfelelő keretekben, akadálytalanul megkezdheti.

Itten említem meg, hogy a földműves iskola kitépítésével kapcsolatos birtokcsere és tisztviselő telep létesítése, az illetékes miniszteriumok késedelmes döntése miatt még mindig függőben van.

A fegyelmi ügyek, utlevél, kivándorlás, tűzrendészet, közbiztonság, szegényügy, továbbá a pénzügyminiszter és honvédelmi miniszter ügykörét érintő állapotok ismertetését, nevezetesebb mozzanatok hiánya és a rendelkezésre álló idő korlátolt volta miatt e helyen azért is mellőzöm, mert az illető szakminiszteriumokhoz a részletes jelentések amúgy is megtétetnek.

A gyámügyi igazgatás ismertetése más jelentés keretibe tartozván, az alál alkalommal adatok hiánya miatt még általánosságban sem ismertetetnem.

Most pedig áttérve az elmúlt időszak fontosabb eseményeire, első sorban fel kell említenem, hogy a modernkor követelményeinek megfelelőleg felépített csikszeredai főgimnázium és internátus múlt év június 5-én nagy ünneppel és érdeklődéssel mellet avatották fel és átadták a használatnak.

S ezzel kapcsolatosan bejelentem, hogy az annyiszor sürgetett szeminárium építése is már megkezdett.

Fontos eseményt képez, hogy vármegyénk járásainak száma egygyel szaporították, és a járás szerveinek beállítására éppen a mai közgyűlés feladatát fogja képezni.

Megemlékszem méltónak tartom, hogy a igazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágások kezelése tekintetében új eljárási szabályok léptek életbe, melyek az addig igen sok megoldatlan kérdést és rendezetlen viszonyt felülélve, hivatva vannak az eljárást egysegesebbé, gyorsabbá és hatályosabbá tenni, s maguknak a rendőri bírónak is az eljárásukhoz az eddigieknél biztosabb alapot adni, meg kell továbbá említenem azt is, hogy a pénzügyigazgatóság elnyerését biztosító vármegyeház kibővítésével kapcsolatos építkezés ügye is a megvalósításához közeledik, mire névze éppen a mai gyűlésen fog javaslat előterjesztetni, s mire névze hiszem, hogy a törvényhatóság készséggel nyújt módot arra, hogy ezen régóta húzódó és vármegyénket oly erősen érdeklő közzintézmény mielőbb életre keljen.

Végül a személyi ügyeknél feleltem, hogy Becse Imre felcsiki főszolgabíró és Csikó János a nevelési alap pénztárosa nyugdíjaztatott.

Mindkettőt a puritán becsületesség és szívósság vezérelte teendőik ellátásában.

S mindkettőnek nyugdíjaztatását a közszolgálat teljesítését gátló betegség és egészségügyi fogyatkozás — tetta szüksegesse.

Legvégül a személyi változások rendén szomorú köteleességet teljesítsek akkor, midőn az elhunyt törvényhatósági tagok és vármegyei alkalmazottakról emlékezem meg.

Bóthy Endre nyugalmazott árvaszéki elnök elhalálzásával elvesztettük a régi érdemes gazdának egyik oszlopos tagját, kiből az őszinte, nyílt és férfias jellem mellett, a közügyek egyik őnzetlen harcosa is sírba szállt.

Korodi Mihály csikszentmiklósi plébános elhunya egy a törvényhatóságunkra, mint a társadalomra névze érzékeny vesztéséget jelent, mert több bizottságunknak lelkes ügybuzgó tagja volt, s mert jóindulatú törekvése és őnzetlen barátságával a békés működést kívánata biztosítai.

Pap Domokos törvényhatósági bizottsági tag és államépítészeti hivatalfőnök elhunytáról való megemlékezésnél, lehetetlen elisméremmel ne adoznunk, az ő több évtizedes kereszti tanúsított következetes, pihenőt nem tartó eredményes közéleti munkássága és minden tettében megnyilvánuló erős fajszeregetéért. Élete folytonos munkában telt el, s munkában találta az enyvezet végzet is.

Nagy Ferenc és László Ignác nyugdíjazott, továbbá Rancz Lőrincz tényleges szolgálatban állott vármegyei alkalmazottak elhunya is fűző érzést kelt, mert már alkotmányunk visszaállításának fiatal éveitől kezdve szolgáltak tisztességgel vármegyénket.

Mindannyiuk emlékének kegyelettel való megőrzése mellett, itt e helyen is sirukra az őszinte részvét el nem hervadó koszorúját tezem le.

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes törvényhatóság!

Ezekben volt szerencsém jelentésemet megtenni. Tiszteletteljesen kérem méltóntassék azt tudomásul venni.

Csikszereda, 1912. május 31-én.

Fejér Sándor,
alispán.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kizárt képviselőink.** Vármegyénk négy országgyűlési képviselője közül a meutelmi bizottság Kállay Ubult, a csikszeredai választókerület Kossuthpárti képviselőjét és Sümegi Vilmost, a gyergyószentmiklósi kerület Juthpárti képviselőjét zárta ki a képviselőház tanácskozásából, mindkettőt július 4-ig.

— **Személyi hír.** Filipesó volt román királyi hadügyminiszter a múlt héten Sináiból automobilon, Csikszeredán keresztül Borzékra utazott.

— **Esztűvő.** Dr. Fejér István ügyvéd f. hó 25-én vezetett oltárhoz Szeheny Péter szepvizi földbirtokos lányát, trének.

— **Tudományos előadás.** Dr. Kiss János, a budapesti tud. egyetem rektora, f. hó 15-én a helybeli r. k. főgimn. tornacsarnokában nagy közönség előtt értékes előadást tartott az eszperantó vilá. nyelvről.

— **Besoroznak aszembeteket.** „Tauglich“ leaz a trachomás ezután, kik eddig mentesítve voltak a katonai szolgálat alól. Sok katonára lévén szükség, felmerült az az eszme, hogy a besorozandó trachomás betegeket kigyógyíttatják s a rendes létszámba beosztják.

Népünk ifjúsága leginkább lelkesül a katonai élet után. Szereti... szereti... de azért megis gondolkozzák az esik, mikor besoroznak, mert a falut itt kell hagyja két vagy három kerek esztendőre. Ekkor is minden buj-bánatát dalban önti ki. Nótájában az egyik buszúzik az apjától, az anyjától, a régi szeretőtől; s szoval az egész fatornyos kis falutól. A másik pedig átkozza, keserget a komisz baka életet:

„Udvárhelyi kaszárnya, oda vagyok bezárva,
Gyere babám váltásd ki s ne hagyjál a kaszárnyába
[heradni].“

Mikor a baka életből egy néhány hónap eltelt, akkor már sovarog haza a civil életbe, és így keserget ki magát:

„Istenem, Istenem, mikor leaz énnekem szép szabhad életem,
Mikor a babámat keblemre ölelem“ stb.

Ezekből lehet látni, hogy mindig „sirva vigad a magyar“.

Székely népünk a templomba járást is nagyon szereti. Vasár- és ünnepnapokon tömegesen tudnak az ünnepies szent misére ősi szokás szerint hűten. Az öreg nevek zsebkendőbe göngyölvé imakönyvüket — mely közé még virág is van illesztve — honajjuk alá fogják és úgy eregelnek ünnepies ruhában a templom felé. A fiatalok is annak rendje és módja szerint öltözködve szapora lépésekkel haladnak előre.

— Népünk a bucsura is szeret elmenni, hogy Isten iránt való háláját híven lerója. Legmegszokottabb és legnevezetesebb bucsujárhely Székelyföldünkön Csiksomlyó, hová Pünkösd első napján keresztek alatt tömege-

sen jönnek el a szelrőzsa minden irányából, lüktetve vallásuk szent tana mellett.

Heiköznapokon annyira a munkának él népünk, hogy nemelykor a helyes öltözködes sem jut eszébe.

— Az Öit mentén lakó alcsiki ember nyári időben kora hajnalban felugrik ágyából, keresztet vet magára, kapja a „fönköves tarisznyat“ és nyakába akasztja s mondja: hata Istennek, hogy felöltözhetem, — hoiott csak ejjeli ruhában van — és szalad ki a retré kaszára. A gyimesi csángónép pedig a nyári kankulában is bundasan kaszal, pedig rettetetes melege van. Azert megis csak megszenvedni magán, mert Gyurkaba se dobta le magáról.

Székely népünk valamelyikének ha ügyesbajos dolga akad a városban, vagy na a kosseglyasznál kell megjelenjen a legjobb ruháját ölti magára és arra meg a hosszú „seket“ is felveszi — habár nyári időben egy kissé kegyelmetlen — de muszáj, mert különben mit esél a világ.

— Az egyik székely aszikulus megjelenik a törvénybíró előtt, aki kereszteskodik tole. S minthogy az atyafi nem a tárgyról beszél, hanem felre kaimpázt, kerdi dundesen a törvénybíró: Bács! a fő mire való? — Arra instalom, hogy a „nyakravaló ne csuszak fel.“

Rbból lehet következtetni arra, hogy a székelynek két esze van. Igen! mert az egyikkel így gondolkodik, a másikkal meg úgy.

A székely az iskolát is szereti, de csak úgy, ha az inye-kedve szerint van. A tudományos pályák közül legjobbra becsüli a papi pályát. Ha gyermeke jól tanul, mindjárt szoban spekulál, hogy papot csináljon belőle.

(Habár elég sajnos, hogy az újabb időben nem igen sietnek ifjaink a papi pályára). — Különben a papi karnak nagyrésze a székely nép fiaiból kerül ki. — Ha pedig észreveszi, hogy gyermeke nem tanul, akkor gyűlölettel fordul el a tudománytól és így szól gyermekéhez: gyere dolgozz! Ne tanulj! úgy se lész se pap, se kántor.

— Székely nópünk szereti a tisztaságot, a rendet, a pontoságot is. Ha vasárnap bepilantunk egyik-másik szokely atyankfia udvarába vagy házába, ott rendet és tisztaságot látunk.

— Az idegent, a vendéget mindig szívesen és nyájasan fogadják, mert „Istené a szállás“.

— Női személyeink a tere-ferét is szeretik. Azert mondják, hogy egy asszony: piac, két asszony: sokadalom és három asszony egy vásár.

Ugy változatosan kimerítették székely népünknek gondolkozásait, munkakörét és szokásait, szoval az egész lelkivilágát. Most lássuk ezen becsületes, jó népek külalakját, azaz ruha viseletét. Valamint gondolkozás és szokás szerint költözésnek és emberek, úgy ruhaviselés tekintetében is vidékek szerint igen különböznek egymástól.

— Ezen ruhaviseléslet meg lehet figyelni egy pünkösdi bucsu, egy országos vásár alkalmával, midőn székely népünk a festői szépség különböző színűbe oltad össze.

A kassoni ember ruha viseletét jellemzi az egyszerűség. A férfiak „cedelkét“ viselnek, melynek alsórésze pontosan az alsó lábcső közepéig ér. Az asszonyknál van ellátva. A nők viselete is igen egyszerű.

Az alcsiki ember csinos testhez álló posztó „harisnyát“ visel, mely a két lábáron pirosvagy fekete hosszafutó zsinorral van díszítve. Némelyek a „harisnya“ elejére zsinorból még „vitőlkötést“ is készítenek, hogy az díszesebb legyen. Ugy a nők, mint a férfiak némely része egyszerűen, másrésze divatosan viseli magát.

A felcsiki nép őseihez híven, egyszerűen viseli magát. A férfi külső ruháneműje juhposztóból áll. A nők pedig hűségeen ragaszkodnak az ugynevezett csiki- és háromszéki szöttes „rokojához“. A ködöntül felcsiki nők „főkötőt“ is viselnek fejükön.

A gyergyói férfiak rövid pirosvagy tarka színben játszó vászonlábit és rövid zsinoros „seket“ viselnek. Fejükön pedig kis karimájú kalapot hordt ak. A női ruhaviselés itt is nagyon egyszerű és aszékelyes.

A gyimesi csángónép bundát, seket és bő zsinorralan harisnyát visel, melyet, ő magán hásiában állít elő. Az alföldiekhez hasonló bő ujjú hosszú inget hordanak, melyet kieresztve viselnek. Derekatat „dészúszij“ (deréköv) övezi. A nők kihimzett inget, „fátát“ és „seket“ hordanak. S fejükön pirosvagy tarka színben játszó kendő van.

A háromszéki férfiak aszürke „harisnyát“, „kurta seket“ és csimást hordanak.

Az udvarhelyszéki férfi vastag zsinorral ellátott fehér „harisnyát“ visel.

A maroszeiki ember is ugyan ilyen harisnyát visel, melyre hosszú „szokmányt“ ölt, ami Csikban seketnek felel m.g. Fején magas, de lapos tetűjű kemény posztókalapot visel, melyet aszéles fekete baranyó szalag díszít.

— **Csikszeredán át Konstantinápolyig.** A Csiki Lapok hírel adta, hogy a Királyi Magyar Automobil Klub Budapesttől Konstantinápolyig nagyszabású nemzetközi automobil turaversenyt rendez, melynek megállapított programja szerint Gyergyószentmiklós felől vasárnap kellett volna átrobbogjanak a nagyszámu bel- és külföldi gépkocsik. A turaverseny programjában azonban hirtelen változás állott be és így hiába várták városunkban igen sokan a pártatlan látványosságot. A megváltoztatott program szerint a gépkocsik Budapestről június 29-én reggel 5 órakor indulnak és az első nap stációját Kolozsváron tartják. 30-án, minden valószínűség szerint délután haladnak át Csikszeredán és Tusnádfürdőn tartanak éjjeli pihenőt a versenyzők. A nem mindennapi látványosságra felhívjuk városunk közönségének figyelmét. Nagy kár, hogy a pihenőt nem Csikszeredában tartják meg, hol bizonyára szíves fogadtatásra találnának. Igen örvendéles tény, hogy ezen turaversenyre már eddig is igen sok és tekintélyes résztvevő jelentkezett, mert ezen verseny is hivatalosan a már évszázadok óta fennálló török magyar barátságot előmozdítani. De ezen politikai jelentőségén kívül még gazdasági fontossága is van az ilyen utazásoknak, mert hiszen gazdasági és kereskedelmi érdekből elsőrangú fontossággal bír a balkáni államokkal való szoros, jó viszony ápolása, már pedig ezen turaverseny utvonala a legnagyobb három balkáni államon visz keresztül.

— **Az árva- és szeretetház gyűlése.** A f. évi szeptember havában megnyitandó csiksomlyói árva- és szeretetház igazgatóválasztmányja Birtha József árvész. elnök mellett f. hó 17-én népes ülést tartott, melynek tárgya a Szent Vincze szerzetesrend által kivánt építkezések és átalakítások voltak. A választmány beható tanácskozás és a kellő szakértői felvilágosítások után elhatározta, hogy az árva ház jelenlegi épületét a kívánalmaknak megfelelőleg átalakítja és ezen munkálatokat soron kívül elvégze, úgy, hogy a munkálatok az ünnepélyes megnyitást idejéig lehetőleg ne hátráltassák.

— **Az iparfejlesztő bizottság megalakítása.** Csikvármegye főispánjának felterjesztésére Beöthy László kereskedelemügyi miniszter most nevezte ki az eddig mély sötétségben rejtőzött iparfejlesztő bizottság tagjait. A bizottság tagjaivá kinevezettek Vadai János, Bartalis Ágoston, Bálint Lajos, dr. Sándor Gyula, Paláncz Sándor, Görög Joachim, Szabó György, Ávéd Joachim, Sándori Mihály, Zakariás Lukács, Tóth Lajos, Smilovics Zélig, Köllő János, Orel Dezső, Bíró József, Laurenczy Rudolf, Merza Vilmos, dr. Novák Albert, Petruscsics Emil, Puszkás Adolf, dr. Ujfaluzy Jenő, Mátrai Ignác, Pototzky Pál, Nagy Gyula, Fejér Sándor, Kovács János, Kiss Ernő és Józsa Géza. Reméljük, hogy ezentúl az iparfejlesztő bizottság működéséről és annak eredményeiről hallani fogunk és nem fog megtörténni többé az, — ha valaki érdeklődik a bizottság hollétére iránt, — hogy felvilágosítást senki se tudjon adni a vármegyénél.

— **A magyar görög-katolikus püspökség ügye.** Egyik lap tudósítást jelent: A létesítendő magyar görög-katolikus püspökségre vonatkozólag pápai bulla készült, melyet legközelebb már hirdetnek.

— **Papi jubileum.** Csató János főgimnáziumunk kitűnő képzettségű paptanára; vármegyénk szülötte, a jövő hónapba ünnepli 25 éves papi-jubileumát. Ezen ünnepségre már is nagyban készülnek tanár- és paptársai, valamint tanítványai is, de nem fog elmaradni vármegyénk társadalmi sem, hiszen Csató János a mellett, hogy egy igazi és valódi pap, egész életét az ifjúság nevelésében és vezetésében töltötte el, kiket atyai gondnal és szeretettel tanított s a kik Csató Jánost ugyasólvá bálványozták, s bálványozsák ma nap is. Megyénk egész társadalmi pedig áldott jó szívvel, és rokonszenves egyéniségéért osztatlanul becsüli és szereti, búskák vagyunk reá, mint megyénk szülöttére. Mint tanár ép a napokban lépett elő a VII-ik füzeti

osztályba, mely alkalmából tanár társai és jóbarátai melegen üdvözölték. Ugy tudjuk, hogy e 25 éves papi jubileumot még két pap: Ársa is meglojja ünnepelni, még pedig Lukács Vilmos szentdomokosi és Kovács Mihály szépvízi plébánosok, kikkel együtt szentelték pappá.

— **Székely fiuk elhelyezése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara értesítése szerint a székely fiuk ipari és kereskedői pályákra inasokul való felvétele Csikvármegyében a következő sorrendben történik: Julius 5-én Gyergyószentmiklósra a főszolgabírósnál, Julius 7-én Gyergyószentmiklósra a főszolgabírósnál, Julius 8-án Csikszeredán a vármegyeháznál és Julius 9-én Csikszentmártonon a főszolgabírósnál. A sorozás mindennél reggel 9 órakor veszi kezdetét. Inasoknak legalább 4 elemi osztályt végzett és 12 életévét betöltött egészséges fiuk vétetnek föl. A fiuk ne kérjék tömegesen a géplakatos iparra elhelyezésüket. Ez a pálya túl van zsúfolva s már nem biztosítja a nyugalmas jövőt. Géplakatosok teljes ellátásra nem fogadnak inasokat. A szülők bizák a pályaválasztást a bizottságra, mert a sorozóbizottság legjobban tudja, hogy az illető gyerekek fizikai és értelmi fejlettségének melyik mesterség felel meg. Az elhelyezés ingyenes. Módosabb szülők, ha vállalják gyermekeik ruházását, jobb eredményt érnek el. Egészen szegény fiuk az illető mestertől ruhát is kapnak. Kereskedő inasoknak a jobban iskolázott fiuk vétetnek föl. Ipari szakiskolai tanulóknak legalább két polgári, vagy középiskolai, vagy hat elemi osztály jó eredménnyel végzett fiuk vétetnek föl. Ezek július végeig küldjék be folyamodványukat az illető szakiskola igazgatójának. Felsőipariszkolába olyan fiuk pályázhatnak, akik négy polgári, vagy középiskolai osztályt végeztek s azonkívül a választott mesterségben egy évig gyakorlatilag foglalkoztak. A Kamara az érdeklődőknek ezekben a dolgokban esetről esetre felvilágosítást ad. A fiuk a sorozásra vigyék el és mutassák be iskolai bizonyítványukat.

— **Tusnádfürdőn folyó évi június 25-től kezdődőleg automobil fog a fürdővendégek rendelkezésére állani, melyen a fürdőigazgatóság megállapított díjszabás mellett kirándulásokkal rendez a szomszédos fürdőkre, kiránduló helyekre és Sinujába.**

— **Katonák szabadságolása aratására.** A közös hadseregnek a földmivelő és mezeli munkásszótárhoz tartozó tényleges állomány legénysége az aratás és egyéb fontos munkák idejére három hétre leendő szabadságolását személyesen, kihallgatáson (raporton) kérheti, mely kérelmezés teljesen díjtalan. A szabadságot katonák, kik munkásigazolvány birtokában vannak és ötsz csoportokban utaznak, a felárú menetjegy kedvezményét is élvezhetik.

— **A oseed bérkövetelése.** Felmerült esethől kifolyólag mondotta ki a hatásköri bíróság, hogy a gazdasági cselédnek a szolgálatból jogellenes elbocsátása alapján hátrálások bér iránti követelése nem kártérítés, hanem cselédbérkövetelés. Ehhez képest annak az érvényesítése, öszegere tekintet nélkül, a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

— **Pályasat erdősítési jutalmakra.** Az erdőtörvény 165. §-ában körülírt kopár és vízmosásos területeken az éven létesítendő, közigazgatási jelentőséggel bíró erdősítések megjutalmazására a földmivelésügyi miniszter három, egyenkint 1000 K, négy, egyenkint 800 K, négy, egyenkint 600 K, öt, egyenkint 500 K, öt, egyenkint 400 K, öt, egyenkint 300 K és négy, egyenkint 200 K díjat tűzött ki. A tizenegy első díjjal 25 kat. hold területű; a tíz második díjjal 10 kat. hold s a többi jutalomdíjjal 5 kat. hold területű fásított terület lesz díjazva. Pályázhatnak azon birtokok, kik a folyó évben kopár területeiken állami segély igénybe vétele nélkül fásítottak.

— **Magyar Figyelő.** A magyar értelmiség eleveaszavú folyóirata, a „Magyar Figyelő” a lap élén közli Tisza István gróf „Sadovától Sédanig” című nagy történelmi tanulmányának harmadik és befejező kötetét. Réz Mihály a ma oly fölöttebb aktuális érdekességű választói jogról értekezik nagy apossággal megírt tanulmányában, míg Alexander Bernát művészai tollal Berzeviczy Albertől ír, a „Beatrix királyné” francia kiadásának megjelenése alkalmából. Különösebb érdeklődésre tarthat meg számot H. Anderkó Aurél tudományos cikke, mely a ciklonokat ismerteti. Elbeszélést Móricz Zsigmond írt a mostani számba „A verébfiók” címmel. A füljegyzések

eleven rovata az e heti számban is gazdag és változatos. A Magyar Figyelő előfizetési ára negyed évre 6 K. Kiadóhivatal Budapest, VI. Andrásy-ut 16.

— **Dráma az Oceanon** címmel egy könnyű modorban tartott fantasztikus zongoraábrándot írt a jó nevű zeneszerző Hetényi Heildberg Albert a borzalmas „Titanic” katasztrófa emlékére. A jelezőleg találon aláfestett zenében betétképen van beillesztve az a Fehes István reform. püspök megható verseire írt hírneves chorál „Közlebb hozd Istenem, közlebb, közlebb,” melyet a sülydő hajó hősiesség magatartásu zenekara az utolsó percekig játszott. A díszes címlapu zenemű ára 2 korona és Klöcker Ede budapesti zeneműkiadó kiadványa.

— **A kisipar munkásbiztosítási terhei.** A munkásbiztosítási törvény 25 százaléka szerint a kisiparos a munkabérek 2 százalékaának erejéig terhelhető meg pénzejárulékok címén az első öt év alatt. Ez az öt év az idén június 30-án jár le. Mivel a járulékok már most is elviselhetetlen terheket rónak a kisiparosokra és a 2 százalékos járulékok is alig tolnak be, régi programpon volt ennek a 2 százalékos maximumnak további fentartás és az ipartestületek már két éve kérték a 25. §. érvényének új törvénnyel való meghosszabítását. Minthogy egy erre vonatkozó törvényjavaslatnak benyújtására nézve semmi intézkedés nem történt, az Ipartestületek Országos Szövetsége a mult hónap vége felé felterjesztést nyújtott be ebben a tárgyban a kereskedelemügyi miniszterhez. Ezt a kérvényt az ország negyészáz ipartestülete azzal kérésével küldötte meg a választókerületének képviselőjéhez, hogy a kisiparosság óhaját a képviselőházban is támogassák.

— **Az óvónők panassa.** Szegények, ók lázongani nem csak puzaszkodni mernek. Ugyanis köztudomásu azon sérelem, hogy a fizetésrendezés javaslata egyelőre csak az állami óvónőkre szorítkozik, akiknek száma alig haladta meg az ezret. A felekezeti, közési, társulati és magánóvodákról azonban említés sem tételük a javaslatban. És az alázatos óvónőket még ez a hallatlan sérelem sem tudta fölláztatni. Az egész, amit ez ügyben tesznek, hogy panasszal fordultak a Tanítók Orsz. Szövetségéhez, mert az ő egyesületük nem hajlandó a fizetésrendezés kérdésével foglalkozni.

— **Nagy jegkár az erdélyi szőlőkben.** Marosvásárhelyről jelentik: Május közepén a vihar és jégeső nagy károkat okozott a szőlőkben és gyümölcsösökben. Deseen a nagy vihar nemcsak a szőlőkarokat döntötte ki, hanem sok szőlővesz. sőt tőke is eltört. Bálványosváralján a szőlővihar a tőkéket kitepte és az összes szőlőkarokat elvitte. A jéggel együtt a kár kilencven százaléka rug. Jobbágytelken 2—3 ezer termő gyümölcsfát döntött ki a vihar. Szászrégenben a vihar és jég okozta kárt harminc százelekre, Magyarpéterlakán pedig nyolcvan százelekre becsülik.

— **Uj gyermekbetegség Magyarországon.** Az ország különböző részein egy újfajta, veszedelmes gyermekbetegség lépet fel, amelyet Svédországból hurcoltak be Magyarországra. A betegség tüneteit a gyermekek egyes szervein beálló bénulásokban mutatkozik. A betegség neve: gyermekparalízis. Az országos közegészségügyi tanács kérelmére a belügyminiszter szigorú rendeleteken fogja utasítani az összes törvényhatóságok illetékes faktorait, hogy a gyermekbetegség fellépésének bejelentését szigorú büntetés terhe alatt tegyék kötelezővé a lakosságára.

— **Változások a osendőrség ruhásatán.** A m. kir. osendőrség is új egyenruhát kapott. A változások és újítások a következők: A tiszték, tisztjelöltök, tisztviselők és az összes legénység részére a zubbonyt az eddigi sötétzöld szövetből készült a jelenlegi szabás mellett zeinorzott és fémgombok nélkül, rancos mellzsebekkel. A legénység őrmestertől felfele a szabályszertü tisztii sapka alakjának megfelelő fekete selyemmel átszőtt, sárga zainorról és sárga gombbal ellátott, az oldal és felső varrásokon buzér-vörös szegélyzettel beeresztett fekete szüni sapkát hord. A választóos őrmesterek kettős gallér paszománt kaptak. A osendőrök részére a véglegesítés napjától szakaszvezetői rendfokozati jel jár. A különítmény, órs- és járásparancsnokok önálló parancsnoki jelvény gyanánt a zubbony és dolmány hajtókáin a sapkán levő gombhoz hasonló egy-egy sima kis lapos fémgombot viselnek.

— **Automobilisták megrendszabályozása.** Az automobilisták tulsebes hajtásából eredő balesetek országazerte mind sürűbben fordulnak elő. Az utóbbi időben a „Műszaki Világ” összegezte a balesetek számát. Egy-hétre 20 baleset jutott átlag, ami évenként 1040 balesetet jelent Magyarországon. E helyen közöljük, hogy számos magyar város redőrhatósága tesz előkészületeket a megengedetnél sebesebben hajtó automobilisták szigorú megrendszabályozására. Legutóbb Kassa város rendőrkapitánysága bocsátott ki ilyértelmű rendeletet, amelyben kilitásba helyezi, hogy a kihágási eljárás során a tilalmas sebességgel hajtott automobil lefoglalja, sőt el is kobozza.

— **Tanítók segélyesége.** Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter kétszázharvontó állami elemi iskolai tanítóit, illetve tanítónt, a népnevelés terén szerzett érdemeik elismeréséül, a 1907: XXVI. t. c. 9. §-a alapján állomáshelyükön való meghagyásuk mellett évi kétszáz korona személyi pódlékkal igazgatótanítókká, illetve igazgatóntókké léptette elő. Ugyancsak kiutalta a vallás- és közoktatásügyi miniszter az állami elemi néplakolai tanítókat és tanítóntok számára az 1912. évi állami költségvetésben felvett ötszáz ezer korona lakpénzpótló államsegély is.

— **Gyümölcsfeldolgozó gépek — ingyen.** A gyümölcs termelés előmozdítása céljából közsegeknek, egyleteknek, gazdaköröknek, szövetkezeteknek a földmivelésügyi miniszter Eider malmokat, almaborsajtókat, assalógepeket, szeszfőzőkészüléket 3—6 hetű használatra ingyen engedélyez, ha ez iránti kérvényeket legkésőbb július hó 10-ig betértesztik. Csak olyan vidékekre adják a gépeket, hol tömeges és friss állapotban nehezen értékesíthető gyümölcstermés várható. Vármegyénkben több helyen van kilitásban bő szilva, alma, körte termésre. Igazán célszerű volna, ha az assalást s a többi feldolgozást a termelők ilyen módon gépekkel végeznék. Sőt az sem ártana, ha állandó szilva assalókat és szeszfőző gépeket rendeznének be a közsegek, esetleg a gazdakörök. A miniszter erre is nyújt nagyobb összegű segélyt.

— **Az asszonyoknak.** A legújabb statisztika szerint jelenleg a föld összes országában 15,514,647 nő van, aki valamilyen valószínű jöggel fel van ruhásva, míg ezeltől 50 évvel mindössze 100,000 volt. Amerikában, illetve az Egyesült Államokban jelenleg hat 100,000 lakosnál nagyobb város van, ahol az asszonyok éppen úgy betölthetnek minden hivatalt, mint a férfiak. Az a propaganda körút, amiat Chapman Catt asszony, a Nemzetközi Női Választójogi Szövetség elnöke régebben bejárt, első eredményét Egyiptomban éri el. Az egyiptomi asszonyok most egy választójogi szövetséget akarnak alakítani, amelynek székhelye Cairobán lesz. Az agitátor nő Cairoból India felé igyekezik és Indián kívül Japánban, Chinában és Hawaiián akar agitálni. Az Egyesült Államokban a női egyetemi hallgatók között jelenleg 40 kínai nő tanul, akik mindnyájan az orvosi pályára készülnék. De China iskolában is nagy átalakulások fognak a közel jövőben végbé menni. A kínai közoktatási ministerium azzal a tervvel foglalkozik, hogy olyan iskolákat fog felállítani, ahol tíz éves korukig a lányok és a fiuk együtt tanulnak. Mindeddig a kislányoknak a fiúiskolába belépni szigorúan tiltva van. Ezekkel a közös iskolákkal akarják elérni, hogy könnyebben legyen keresztülíthető az iskolakényszer a lányok számára is.

— **Nincsen pénz.** A háborus hírek, de főképpen az egy év óta tartó politikai válság a pénzpiac feszültségét hozta magával. Eleddig remény volt, hogy a helyzet csakhamar normálisá válik, s a pénzpiac visszanyeri azt a formáját, mely a nyugalom jegyében olcsó pénzt kínál a keresletnek. Am ezen feltetés, hogy menyire téves volt, bizonyítja az, hogy a kamatlábát az Osztrák-magyar bank újra felemelni volt kénytelen, ami maga után hozta, hogy az összes pénztárak emeljék a kamatlábat. A pénznek ilyen mértbe való drágulása a viszleszámítás után élő bankok körében olyan visszahatást kellett, hogy rövid egy pár hét alatt az országban nem kevesebb, mint 27 pénzintézet került válságba. A pénz abnormis volta nyugtalanságra okot a mi szerény körünkben azonban mégsem szolgálhat, mivel a hitelredukáció, a termés kedvező voltának hivatalos megállapítása után, visszatér normális medrébe.

A csikszeredei dal- és szociális f. hó 16-án júniát rendezett „szociális verseny, szociális és (hajléktalan) egybekötve. A szociális versenyt, a lányok közül Bálint Margit 49 szavazattal megnyerte. A mulatság 12 óráig tartott. (Beküldték.)

Tornavissza a gimnáziumban. Folyó hó 16-án tartotta gimnáziumunk tornavisszajátját. Az eredményteljesen megvoltunk elégedve. Az ifjúság eléggé fegyelmzett, szertornát egyáltalán nem láttunk, a rendgyakorlatok pedig szépen sikerültek. A diákszövetség, gerelyhajítás és súlydöntésben elég jartas az ifjúság, a magasugrásban pedig szép eredményt produkált. E tekintetben Csiky István VII. o. tanuló tűnt ki, aki 170 cm. magasat ugrott. A vizsgát fülelapda verseny zárta be. A játékszabályokkal a csapatok tisztában vannak, kitűnő anyag van közöttük. Azonban szükség van az ifjúságnak lelkesítésére, támogatására, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a tornamesternek minden egyes pontban szerepelnie kellett kiadóként. Mindazonáltal reméljük, hogy jövőre jobban sikerül minden.

Juniális. A várdotfalvi ifjúsági egyesület 1912. évi június hó 22-én, a nagyszombolyban, saját pénztárájára műsorral és tánccsal egybekötött juniális rendez, a következő műsorral: 1. Hymnus. 2. Megnyitó beszéd, tartja Péter Sándor igazgató. 3. Ének kettős, éneklők Kovács Annuka és Strasser Marika, cimbalmon kíséri Lakatos Miklós. 4. Szavalt. 5. „Rakóczi nóta” hegedűn játssa Lakatos Miklós. 6. „Fiam lakodalma” monolog előadja Kovács Rózsi. 7. Felolvasást tart: Petros Domokos. 8. „Nepdalgányok” hegedűn előadja Lakatos Miklós, András József és Kovács Ignác. 9. „A Székelyek” szavalja Komán Gizuska. 10. „Visszahez meg”. „Mindem este”. Szövegét írta Szopók Ilonka, zenéjét szerzette és cimbalmon kíséri Lakatos Miklós. Éneklők Kovács Annuka. 11. Felolvasást tart: Bartalis Imre. 12. Ének kettős, éneklők Bene József és András József, cimbalmon kíséri Lakatos Miklós. 13. Szavalt: Bálint Rózsi. 14. Szólót énekl Strasser Marika, cimbalmon kíséri Lakatos Miklós. 15. Bezáró beszéd; tartja: Domokos László. Szózat. Kezdeté delután 1 órakor. A juniális este 8 órakor a várdotfalvi közösgébe nagyteremben folytatódik. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatság a közösgébe nagyteremben fenti időben megtartatik. Belepti-díj: Személytől 80 f. Családtól 2 k.

Asszonyok bibliája. A magyar szakcsművészet egyik jelése a népszerű és közismert Erzsébet néni, immár ötödik kiadását bocsátja utnak a legjobb hírnévnek örvendő főttes könyvből. Erzsébet néni befőttes könyve uttörő munka volt a magyar szakcsművészeti irodalomban, mert sem azelőtt sem azóta nem foglalkozott senki olyan behatóan és népszerűen a befőttes elkészítésével mint Erzsébet néni és éppen ez az ami az ő könyvét az asszonyok bibliájává avatta, mert azóta kiadott sok tarsi között is az Erzsébet néni befőttes könyve tartotta meg az elsőséget. Sok ezer példány forog ebből a könyvecskéből közkézen ország-szerte és ma is a legkeresettebb könyvek közé tartozik, kivált gyümölcsésére idején. Ajánljuk minden magyar háziasszonynak, aki gyümölcsöt és fűzelékféléket akar télire jól és tartósan eltenni, az szerezz meg magának ezt a jóvaló hasznos könyvecskét. Kapható minden könyvkereskedésben. Ára 2 korona. Az összeg előlege beküldése után bérmentve küldi meg a kiadó Tarczali Dezső Budapesten, I. Fehérvári-ut 25. sz.

KÖZGAZDASÁG.

A „Hermes” Magyar Általános Váltódiót Reazvenytársaság, Buda pest, heti jelentése a tőzsdé-forgalomról és pénzpiacról.

Budapest, 1912 június 13.

A legutóbbi hét a tőzsdén csendes hangulat mellett és meglehetősen üzletellenlül folyt le. A politikai helyzet nem igen befolyásolta az irányzatot és a német birodalmi banknak már előre várt 1/2 százalékos kamatlábszállítás sem tett nagyobb hatást. A prolongáció simán nyert lehozolást, az üzlet azonban nem élénkült meg és egy-két iparvállalati részvénytől eltekintve az árfolyamok színvonalán nem tüntet fel említéreméltő változást, a vezető értékek árfolyamai inkább kissé lemorzsolódtak.

Vezető értékek közül csak Rimamurányi vasúti részvények iránt mutatkozott átmenetileg nagyobb érdeklődés, bankrészvényekben az üzlet nem volt jelentékeny, közlekedési papírok közül a Kőzuti és városi részvények el voltak hanyagolva. Államvasut részvények valamivel élénkebbek voltak.

Ipari értékek közül nagyobb kereslet mutatkozott nevezesen Magyar cukoripari részvények iránt, melyek hosszabb időt után ismét nagyobb tételekben vásároltattak, továbbá folytatódott Temesvári szes- és Egyesült izzólámpa részvények iránt. Közénerőtekek iránt a kereslet nem volt oly élénk, mint az előző hetekben, a Salgótarjáni közösgébánya részvények átmeneti nagyobb árcsökkenés után elég jól tartott árfolyamon áruak. — A többi e kategóriába tartozó papírban nem volt említésre méltó üzlet.

A sorsjegypiacon a Hazai tákarékpénztári sorsjegyek valamivel emelkedtek, konvortált

Jelárlószerejegyek változatlan árfolyamon kerültek forgalomba. Némi érdeklődés mutatkozott Ernőbet asanatórium sorsjegyek iránt.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők:

	június 5.	június 13.
Magyar hitel részvény	836—	835-50
Rimamurányi vasúti részvény	761-75	763-75
Magyar cukoripar részvény	2.970—	3.136—
Horvát cukoripari részvény	1.340—	1.377—
Egyesült izzólámpa részvény	361—	367—
Temesvári szesz részvény	529—	549-75

NYILTTÉR. *)

Értesítés.

Tisztelettel értesítem az igen tisztelt vevő közönséget, hogy a Szvoboda József-levé könyv- és papirkereskedést, melyet egy évvel ezelőtt átvetttem, a mai naptól kezdve Vákár L. törvényszékiileg bejegyzett cég alatt fogom tovább vezetni.

Együttal kérem szives jóakaratu támogatásukat továbbra is.

Csikszereida, 1912. évi június hó 19-én.

Vákár L.,

könyv-, papir-, író-, rajz- és hangszerekkereskedő és könyvnyomdász.

*) E rovatban közzétettétek nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szám 301—1912. vgrh.

ÁRVERÉSI HIRDETÉMNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredei kir. járásbírósnak 1912. évi V. 590. számú végzése következtében dr. Hulász Manó ügyvéd által képviselt Weisz Márton és fia javára 407 K. 87 f. a jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 1200 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: italok és hordók nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a csikszeredei kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán fenti tőkekövetelés, és az eddig bíróság már megállapított költségei erejéig végrehajtást szenvedő lakásán Csikszereidában leendő megtartására 1912. június 24-iki napjának delutáni 6 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-ni értelmében készpénzfizetés mellett, a legutóbbi ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok at mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Csikszereidában, 1912. évi június hó 2. napján.

Keresztes Gyula, kir. bír. végrehajtó

Sz. 264—1912. vhtó.

Árverési hirdetemny.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredei kir. járásbírósnak 1911. évi Sp. 703—3. számú végzése folytán dr. Ady Endre ügyvéd által képviselt Bajkó Ferenc alap és dr. Nagy Jenő felülfoglaltató végrehajtatók részére végrehajtást szenvedettek ellen 1000 és 104 korona tőkekövetelés a jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 1200 koronára becsült ingóságokra a csikszeredei kir. járásbírósnak 1912. V. 36—2. számú végzésével az árverés elrendeltek, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók köv. te. é. erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Bajkó Ferenc körjegyzo kásonzfeltölti lakósa lakásán leendő megtartására határidőül 1912. június 26-ik napján d. e. 9 óraja kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt házbitorok, zongora s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban esz közöltetett volna és es a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelenségeiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnél irásban bendni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetemnynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Csikszereidában, 1912. évi június hó 12-ik napján.

Ambrus Lajos, kir. bír. végrehajtó

HIRDETÉSEK
olcsó árszámítás mellett közöltetnek s felvételnek A KIADÓHIVATALBAN.

Szám 1010—1912.

Árverési hirdetemny.

Alulírott községi előljáróság közhírré teszi, hogy a Csikszentgyörgy község tulajdonát képező „Benese” nevű erdőrésszen a szél által kidöntött és kitért összesen 1039 drb. 12—20 méter hosszú és 488 köbméter kitevő haszonfenyők az 1912. évi június hó 20-án délelőtt 9 órakor Csikszentgyörgy község hátsánál tartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Kikiáltási ár 2850 koron, azaz Kettőezrenyolcszázötven korona, mely összegnek 10 százaléka az árverés előtt bánatpénz gyanánt a községi pénztárnokhoz lefistendő.

Kikiáltási áron alul eladás nem történik.

Az árverési és szerződési egyéb feltételek a jegyzői irodán a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csikzentgyörgyön, 1912. június hó 2-án.

A községi előljáróság:

Puskás Lajos s. k. Miklós János s. k. közs. jegyző. közs. bír.

Szalámi és hentesárak

12 magyar szalámi május havi ára 3 korona 90 fillér, minden további hóban 10 fillér áremeléssel.

Vastag fehér táblás szalonna ára	1 K 60 f.
Vastag füst. és paprikás szalonna	1 „ 80 „
Kolozsvári husos szalonna	2 „ — „
Füstölt és papr. szlet szalonna	2 „ 70 „
Vadász kolbász sonka husból	2 „ 20 „
Nyári szalámi	2 „ — „
Száraz kolbász	2 K — f.

mindennap frissen készítve kapható

Theil József szalámi gyárosnál
Medgyes. (Erdélyben.)

„ A MIKÓ-UTCÁBAN „
egy új kóház, mely áll 4 szoba, konyha kamarából

KIADÓ
esetleg örök áron

ELADÓ.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal Mikó-utca 12. szám. :: ::

Legjutányosabb bevásárlási forrás

ugymint: hajtápokban, manükörkészletekben, zsebkezekben, pénzserényekben és mindenemű különlegességekben, valódi YES porcellán puder, Dianna sosbor-szesz és Nestlé-féle gyermek táplisz, tőlerakata

FEKETE VILMOS
Első Csikmegyei illatszere- és piperekereskedésben, CSIKSZEREDÁBAN.

ÁRUHÁZ
Brassó, Buzasor 9.

Egyedüli különlegességi vállalat:
Divatos szőnyegek,
Függönyök, garnitúrák,
Pamlagtakarókban,
Butorszővetek, matracgradli.

Legnagyobb raktár linoleumokban és viaszkos vásznakban.
Széles kiszolgálás! Legolcsóbb árak!
8—50

Van szerencsém nagybecsü tudomásra hozni, hogy Kolosvárott **bányamérnöki irodát** nyitottam. Minden a bányászattal körebe tartozó és azszal kapcsolatos műszaki munkának pontos és célszerű teljesítésére vállalkozom.

Kutatások vezetése, bírlata, műszaki és jogi ügyek rendezése;
Zárkutatmányok és bányajogszabványok megszerzése, természetben való kijelölés és térképezése;
Feltárások irányítása;
Bányamunkások: feltáró, előkészítő, fejtővágatók, fejtészek, akna- és táró-vágások vállalat-szerű végrehajtása;
Bányák üzembehelyezése;
Bányaberendezések és gépek megválasztásánál tanácsadás;
Törvényesbaba felelős üzemvezetés és üzemkönyvek ellenőrzése;
Bányatérképek készítése; 10—52
Bányatérképek kiértékelése;
Ásványvízek adományoztatása és védő területnek kijelölése;
Iparvasutak és utak tervezése, munkálatainak vezetése és felügyelése;
Föld- és erdőbirtokok felmérése, térképezése és felosztása;
Szakvéleményesékek működésük főbb irányai.

Kiváló tisztelettel:
Balás Jenő okl. bányamérnök
Kolosvár, Deák Ferenc-u. 15. sz. I. emelet.

Van szerencsém a n. é. község becses tudomásra hozni, hogy raktáron tartok **FÉRFI-, NŐI- ÉS GYEREKCIPT**

a leggyaszerűbből, a legjobb kivitellig. Gyermek cipők minden színben, nagy választék. Márktatmányt rendelést gyorsan és pontosan eszköztök. Kiváratra hákos is elmegeyek. Kérem a nagyérdemű vevő- és rendelő község eszves partfogását, kérem eszolgálat!

MANDEL IZIDOR
Csikszereida, Kossuth Lajos-utca 63. sz. a.

HERCZKA GYULA
villanyszerelési vállalata

Marosvásárhely
Főter 18. sz. Telefon 352.

Csillár, izzólámpa és az összes szerelési cikkekben nagy raktár.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat úgy helyben, mint vidéken szakszerű kivitelben.

UJDONSÁG!!!
Magyarország és Ausztria részére egyedüli képviselő a „Dim a Lite” szabályozható izzólámpának (világos és homályos égésre).

Modern kutépités.

Uj kutak építését cementgyűrűkkel, súlyeszítő rendszerrel s kiszáradt régi kutak lennebb súlyeszítését jutányos áron elvállalom.

Nagyimihály Sándor,
cementárugyár és építési anyagkereskedő Csikszereidában, Kossuth Lajos-u. 48. sz.

A MESTERDALNOK.....

Cipőm szép és tökéletes, Benne járnál élvezetes, Mert ha cipőt szegzek, varrok, Rajt van

PALMA

KAUCSUK SAROK.

HALLÓI ÉRTESETÉS. HALLÓI
Építési anyagraktár, vasbeton, műkö- és cementárugyár.

Tudomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy Csikszeredában, a Kossuth-Lajos-utca 48. szám alatt nagy építési anyagraktárt rendeztem be s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű fogyasztó közönség részére mindennemű építési anyagot jó és pontos kiszolgálás, olcsó árak mellett eszközölök.

Állandó nagy raktárom van:

Mész darabos és oltott. Portland-cement friss és legkitünőbb minőségű. Gipsz stakatura és szobrász. Nád fűzve stakaturokra és egyéb fák eltakarására. Valódi aszfalt fedőlemez többféle minőségben. Kollarit bőrlemez, mázolás nem igényel, kizárólagos eladása. Aszfalt elszigetelő lemez és kaucuk-aszfalt nedves falak és lakások szárazzá tételéhez, kátrány és carbolineum fák telítésére, gomba és rothadás ellen. Azbeszt pala igen könnyű és tartós. Teljes földeseket elvállalok. Vasgerendák bármilyen méret szerint. Horayolt cserep agyagból. Vakolat kőpor, Schamotte tűzálló téglák és föld stb., mindennemű építési és műszaki anyag.

CEMENTÁRU-GYÁR.

Kutarkák betonból 80—100, 120, 150—200—300 és 400 méter átmérőjű kutakhoz, ezek készítését is elvállalom sülyesztő rendszerrel, nagyobb kutak építését, gözüzemű berendezéssel készítik magas vízállások megadásával. Cement-cserep többféle színben, betoncsövek, hidak és átvezetők készítése. Beton- és műkölepcsek, színes járda és burkolati cementlapok gyártása és elhelyezése. Itató- és otatóvaluk minden nagyságban. — Blok üres téglák, különösen alkalmas istállók és gabonásoknak. Virágvasak és talpazatok csinos kivitelben. Kalyha alátét lemezek. Kemény- és falfedőkövek. Mindennemű beton- és cementipar-vállalat, granit-terasso beton stb. burkolatok készítése stb. Nagyban eladásoknál megfelelő engedély. A nagyérdemű fogyasztó közönség nagybecsű bizalmával és rendeléseivel felkeresni szíveskedjék.

Gyárak és raktárak: Csikszereda, Ujtasnád és Kézdivásárhely.

Szíves támogatást kér kiváló tisztelettel:

Nagymihály Sándor építész, Csikszereda.

11-52

Kézimunka szövetségekkel készségesen szolgál!

Bolesch Frigyes kézimunka üzlete, rövid, szövött és kötött aruk, Brasso, Kolostor-utca 29.

Az újévi időnyre megérkezett gyönyörű szép választékban, milieu, futó, divánpárna és gobelin képek.

Nagy raktár mindennemű készlet, kész kézimunkák és kézimunka szövetek, selymek, gyapjú és gyapott fonalakban.

Dus választék férfi, női és gyerek harisnyákban, trikókban ugyszintén férfi ingek, nadrágok, gallérok, kényes, nyakkendők és zsebkendőkben.

Kézimunka szövet mintákkal készségesen szolgál. 30-52

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Eladó 150 hektóliter bor!

Tisztán kezelt, múlt évi érmelléki borok, u. m.:

Bakator, Rizling, Schiller, Leányka

stb. fajborok, hektóliterenként 70—80 korona árban, a csikszeredai vasuti állomáshoz szállítva kaphatók. —

A borok tisztaságáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalunk, mivel saját termésű fajborainkat magunk kezeljük.

A vétel különösen előnyös kaszinóknak, szövetkezeteknek és magánosoknak!

Értekezhetni lehet a Csiki Lapok felelős szerkesztőjénél.

KOLLARIT-bőrlemez kaucuk-kompozícióval, mint fedőlemez.

KOLLARIT-bőrlemez mezőgazdasági és gyári épületekre a legalkalmasabb.

KOLLARIT-bőrlemez vízhatlan, a legnagyobb viharok ellenáll.

KOLLARIT-bőrlemez nem kell mázolni s így fentartási költséget nem igényel.

Egyedélárúsító:

NAGYMIHÁLY SÁNDOR építési anyagkereskedő Csikszeredában, Kossuth Lajos-utca 48. sz.

A nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmébe!

Bécsi és budapesti körutamból hazatérve, szíves tudomására hozom a nagyérdemű hölgyközönségnek, hogy Csikszeredában a Rákóczi-utcában levő dohánytőzsde mellett, a mai kornak megfelelő és a legkényesebb igényeket is kielégítő

NŐI KALAP DIVATTERMET

ÉS MODELLEK SZERINT

FÜZŐKÉSZÍTŐ MŰHELYT

nyitottam. Raktáron tartok párisi és bécsi modell-kalapokat, ugyszintén minden e szakmába vágó divateiket. Elvállalom mindennemű kalapoknak izléses diszítését és átalakítását. Gyászkalapokat raktáron tartok. Mérték szerint készítek megfelelő módon: fűzőt, haskötőt, hátegyenesítőt és melltartókat; minden e szakmába vágó cikkek javítását és takarítását pontosan és jutányos árban eszközölöm. A t. hölgyközönség jóakaratu támogatását kérve és biztosítva a pontos kiszolgálásról, vagyok tisztelettel

Ligeti Samuné női kalap divatterme Csikszeredában.

GÉPÜZEMŰ ASZTALOS VÁLLALAT CSIKSZEREDA, VÖRÖSMARTI-UTCA 21. SZÁM.

Elvállal egy épület- mint butor-asztalos munkákat bármily kívánt kivitelben. — Saját rendszerű ablakok alkalmazásával bármely ház ablakait ..... 10 nap alatt elkészíti. ....40—52

Elvállal különösen épület munkákat szakaszerű gépei által kidolgozni az asztalos-mester uraknak mérsékelt munkadíj ellenében és a megmunkáló anyagot el- és visszaszállítja. ....

Írta-, fali-, ébresztő- és szabórák állandóan nagy raktáron.

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

Olcsó munka nem mindig olcsó, mert sokszor csalódik az ember benne és akkor késő a bánat, ezen tapasztalat szakmánkban többször fordul elő, mint bármely más iparágban, mert a nagyközönség az órajavitásnál teljesen az óras őszinte és lelkiismeretes munkájára van utalva. Együttal tudatni kívánom, hogy üzletemben bizományi raktárt rendeztem be, hol raktáron tartok mindig

Mindennemű óra-, ékszer- és látszerészeti cikkeket

azt szolid és jutányos árban becsátom a m. t. vevőközönség rendelkezésére. Minden egyes cikkért, mely üzletemből lesz véve és általam javított órákért szavatolok. Az eddigi szives pártfogást ezuttal is megköszönve, jövőre nézve is kérve, sziveskedjenek bizalmukkal megtisztelni, vagyok kész szolgálattal:

BREZINA F. óras, ékszerész és látszerész, Csikszereda, Kossuth L.-utca.

46—52

Óraláncok, gyűrűk, fülbevalók, szemüvegek és hőmérők állandóan kaphatók!

1 kilogramm prima struc-pamut 9 korona.

Értesítés!

Van szerencsém a t. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a mamzelem Párisban volt tanulmány uton, a honnan február hó eisején jött vissza.

SZEZONSZERŰ UJDONSÁGOK

március hó elejétől már raktáron vannak. Színházi sáll ujdonságok már megérkeztek.

A t. hölgyközönség szives pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel:

MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
Csikszereda, Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-féle ház).

45—52

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Schvarcz József és Társa
Budapest, Váci-körút 53 sz.
Alapítási év 1884.

Szabadalmazott Ventzki göztakarmány füllesztő

65, 100, 160, 300 és 620 liter űrtartalom.
Fülleszt 40—60 perc alatt.

Hordozható pálinkafőző üstök.

100—400 liter űrtartalom. — Az új szeszadótörvény előírásai szerint.

Angol marha- és lónyíró-gépek és ollók.

Vegyztisztítás.

Női és férfi legkényesebb ruhák olaj, degeyeg, szurok, tinta, zsír, rozsdá, kávé stb. foltok vegyztisztítását, továbbá minden e szakmába vágó munkát gyorsan és pontosan teljesítek. Aldozatot és fáradságot nem kimelve e szakmába teljesen kiképeztem magamat. Szives pártfogásukat kéri

Orbán Vince,

férfi szabó és vegyztisztító, Csikszereda, Rákóczi-utca 16. szám. 5—26

URAM!

Ha Ön súlyt helyez egészségére,
Ha azt akarja, hogy jó kinézése legyen,
Ha azt akarja, hogy nyugodt álma, jóéltvágya legyen
Ha erejében gyarapodni akar

CSAK DRÉHER-SÖRT IGYÉK!

Kapható Csikszeredában üvegekben: a jobb kávéházakban, vendéglőkben és az összes jobb fűszer- és csemegekereskedésekben.

Főraktár Csikvármegye részére:

Niszel Fivéreknel, Csikszeredában.

Dréher-féle poharas sör — naponként friss csapolás — csakis özv. Nagy Istvánné „Zöldfa“ vendéglőjében, az Európa-szállóban és a vasuti étterembe kapható.

(15) 22 52

Ha olcsón és jót akar vásárolni, tegyen próbát!

Felhívom a figyelmét a t. butor- és varrógép vásárló közönségnek, hogy bárki mielőtt butort és varrógépet vásárolna ne mulassza el raktáromat megtekinteni, hol az összes raktáron levő butorokat, ugymint:

EBÉDLŐ-, HÁLÓ-, SZALON- ÉS IRODAI BERENDEZÉSEK, BÖRGARNITURÁK, DIVÁNYOK ÉS MADRÁCOK

minden kivitelben és rendkívüli nagy választékban, valamint a legjobb gyártmányu varrógépek, kerékpárok, gramafonok és lemezok, melyek igen jutányos árban és kedvező fizetési feltételek mellett lesznek elárusítva. Minden tölem vásárolt varrógépet 6 és 10 évi jótállást vállalok. Varrógepeket 27 frttól, gramafonokat 20 frttól és kerékpárokat 55 frttól fennebb árusítom.

VARRÓGÉPEK-, KERÉKPÁROK- ÉS GRAMAFONOK-hoz mindenféle alkatrészek kaphatók. — *Juvtításokat a legjutányosabb árért eszközölök, jótállás mellett.* Maradok kiváló tisztelettel

Ackermann Ignác, butor- és varrógép nagyraktára
Csikszereda, Kossuth L.-utca 9. sz. (Lukács Juliska-féle bérpalota).

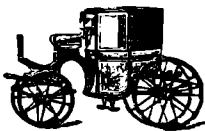
Mindenféle asztalos-, kárpitos- és díszítőmunkákat elvállalok.

Van szerencsém a nagyközönség becses figyelmét felhívni, miszerint a Rákóczi-utca 23. szám alatti saját házamban levő

NYERGES ÉS KÁRPITOS ÜZLETBEN minden e szakmába vágó munkák elkészítését a legnagyobb készséggel vállalom és ezt esimes kivitelben, olcsó árak mellett pontosan elkészítem. Raktáron tartok a mai kornak megfelelő, mindenféle nagyságu

RUGANYOS DIVÁNOKAT ÉS MATRACOKAT azért, hogy itt mindenki beszerezhesse szükségletét ép oly olcsó árban, mint bármely nagyobb városban. — Továbbá tudatom még a mélyen tisztelt közönséggel azt is, hogy állandóan raktáron tartok

KÉSZ URI KOCSIKAT ÉS URI SZÁNKÓKAT.

Végül a n. é. közönség szives figyelmét felhívom azon körülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javítását elvállalom. Magamot a mélyen tisztelt közönség jóindulatu pártfogásába ajánlv, maradtam kiváló tisztelettel:

Bájer Ferencz, nyerges és kárpitos Csikszeredában.

13—26

VIDOR ÉS TÁRSA GŐZFŰRÉSZE CSIKSZENTSIMON
állandó raktárt tart mindenféle faanyagokban, u. m.:

DESZKA, LÉC, PALLÓ és ÉPÜLETFÁBAN

mindenféle méretben és mennyiségben.

Hulladék léc (cándera) és más maradékok valamint fűrészpör
állandóan kapható.

Minden szombaton bérvágásokat elfogadnak.

35—52

Hosszurovó Cement Födélcserép

Iroda: Hirscher-utca 18. sz.

majdnem határtalan tartósságu, igen könnyű födőanyag, olcsó áron kapható

Portland cementgyárnál, Kugler és Társai, Brassóban.

Iroda: Hirscher-utca 18. sz.